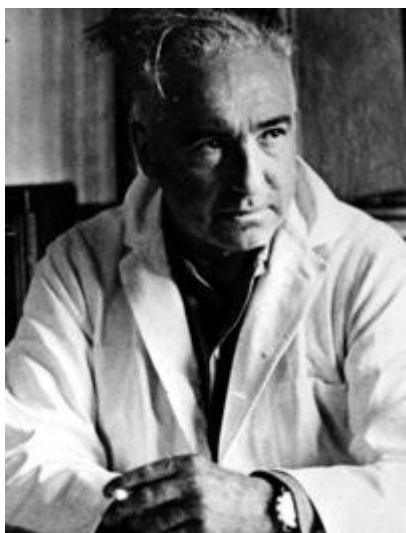

Άκου ανθρωπάκο (Βίλχελμ Ράιχ)

Σε φωνάζουν «ανθρωπάκο»· κοινό άνθρωπο. Λένε πως χάραξε η εποχή σου, η «Εποχή του Κοινού Ανθρώπου».

Μα δεν είσαι συ που το λες, ανθρωπάκο. Το λένε εκείνοι, οι αντιπρόεδροι των μεγάλων εθνών, οι εργατοπατέρες, οι μετανιωμένοι γιοι των αστών, οι πολιτικοί και οι φιλόσοφοι. Σου προσφέρουν το μέλλον, μα δεν ρωτούν για το παρελθόν σου.

Κι όμως, είσαι κληρονόμος ενός τρομερού παρελθόντος. Τούτη η κληρονομιά καίει στη χούφτα σου σαν διαμάντι φλεγόμενο. Εγώ αυτό έχω να σου πω.

Ο γιατρός, ο τσαγκάρης, ο μηχανικός ή ο εκπαιδευτικός, για να προκόψουν στη δουλειά τους και να κερδίσουν το ψωμί τους, πρέπει να γνωρίζουν τις ελλείψεις τους. Εδώ και κάμποσες δεκαετίες παίρνεις παγκοσμίως τα ηνία στα χέρια σου. Το μέλλον της ανθρωπότητας θα εξαρτηθεί από τις σκέψεις και τις πράξεις σου. Όμως, οι δάσκαλοι κι οι αφέντες σου δεν σου μιλάνε για τον τρόπο που σκέφτεσαι πραγματικά. Δεν σου λένε ποιος είσαι στα αλήθεια. Κανένας δεν τολμά να σε φέρει αντιμέτωπο με τη μοναδική πραγματικότητα που έχει τη δύναμη να σε καταστήσει κύριο του πεπρωμένου σου. Είσαι «ελεύθερος» από μια άποψη μονάχα: Ελεύθερος από την αυτοκριτική, που μπορεί να σε βοηθήσει να κουμαντάρεις τη ζωή σου.

Δεν σ' άκουσα να παραπονιέσαι ποτέ: «Με εκθειάζετε σαν το μελλοντικό αφέντη του εαυτού μου και του κόσμου μου. Αλλά δε μου λέτε πώς γίνεται κανείς αφέντης του εαυτού του. Δεν μου λέτε ποια είναι τα λάθη και τα ελαττώματά μου, που σφάλλω στον τρόπο που σκέφτομαι και πράττω». Επιτρέπεις στους ισχυρούς να απαιτούν τη δύναμη εν ονόματι «του ανθρωπάκου». Όμως, εσύ ο ίδιος παραμένεις βουβός. Ενισχύεις τους ισχυρούς με περισσότερη δύναμη. Επιλέγεις για εκπροσώπους ανθρώπους αδύναμους και κακοήθεις. Τελικά διαπιστώνεις πάντα,

πολύ αργά, πως σ' έπιασαν κορόιδο ...

Διαφέρεις από τον ισχυρό σε τούτο μόνο: Ο ισχυρός υπήρξε κάποτε ένας πολύ μικρός ανθρωπάκος, αλλά ανέπτυξε μια σημαντική ικανότητα. Αναγνώρισε την ποταπότητα και την ανεπάρκεια των σκέψεων και των πράξεων του. Κάτω από την πίεση κάποιου έργου που θεώρησε σημαντικό, έμαθε να διακρίνει ότι η μικρότητα κι η ευτέλειά του απειλούσαν την ευτυχία του. Με άλλα λόγια ο ισχυρός γνωρίζει πότε και σε τι, είναι ανθρωπάκος. Ο ανθρωπάκος, όμως, δεν γνωρίζει ότι είναι ποταπός και φοβάται να το μάθει. Κρύβει την ποταπότητα και την ανεπάρκεια του πίσω από αυταπάτες δύναμης και μεγαλείου, τη δύναμη και του μεγαλείου κάποιου άλλου. Είναι περήφανος για τους μεγάλους στρατηγούς του, αλλά όχι για τον εαυτό του. Θαυμάζει την ιδέα που δεν είχε κι όχι εκείνη που είχε. Όσο λιγότερο καταλαβαίνει κάτι, τόσο περισσότερο πιστεύει σ' αυτό. Κι όσο καλύτερα αντιλαμβάνεται μια ιδέα, τόσο η πίστη του σ' αυτήν κλονίζεται...

Ο ανθρωπάκος δεν θέλει να ακούσει την αλήθεια για τον εαυτό του. Δεν θέλει να σηκώσει το φορτίο της μεγάλης ευθύνης που τον βαρύνει, είτε του αρέσει, είτε όχι. Θέλει να παραμείνει ανθρωπάκος, ή να γίνει μεγάλος ανθρωπάκος. Θέλει να γίνει πλούσιος, εργάτοπατέρας, επικεφαλής του συλλόγου βετεράνων ή πρόεδρος του φιλόπτωχου. Δεν θέλει, όμως, να αναλάβει την ευθύνη για τη δουλειά του, για τα αποθέματα τροφίμων, για το οικιστικό, τη συγκοινωνία, την παιδεία, τις επιστημονικές έρευνες, τη διοίκηση ή οτιδήποτε άλλο...

Προκειμένου να ξεφύγεις από την κατάσταση του σκλάβου που είναι αφοσιωμένος σε έναν και μοναδικό αφέντη και να γίνεις σκλάβος του καθενός, πρέπει πρώτα να σκοτώσεις τον δυνάστη. Δίχως, όμως, επαναστατικά κίνητρα και υψηλά ιδανικά περί ελευθερίας, δεν μπορείς να διαπράξεις έναν τέτοιο πολιτικό φόνο...

Δεν είμαι λευκός μήτε μαύρος, κόκκινος ή κίτρινος.

Δεν είμαι χριστιανός, ούτε Εβραίος, μουσουλμάνος ή μορμόνος. Δεν είμαι πολύγαμος, μήτε ομοφυλόφιλος ή αναρχικός.

Όταν αγκαλιάζω μια γυναίκα, είναι επειδή την αγαπώ και την ποθώ κι όχι επειδή έχω πιστοποιητικό γάμου ή είμαι σεξουαλικά πεινασμένος.

Δεν δέρνω τα παιδιά. Δεν ψαρεύω, δεν κυνηγώ κι ας είμαι καλός σκοπευτής κι ας αγαπώ τη σκοποβολή. Δεν παίζω μπριτζ και δε δίνω πάρτι για να διαδώσω τις ιδέες μου. Αν οι ιδέες μου ευσταθούν, θα διαδοθούν από μόνες τους.

Δεν υποβάλλω τις εργασίες μου σε καμιά ιατρική αυθεντία, εκτός κι αν τις κατανοεί καλύτερα από μένα. Εγώ αποφασίζω ποιος κατανοεί τις ανακαλύψεις μου

και ποιος όχι.

Τηρώ κάθε λογικό νόμο κατά γράμμα, αλλά μάχομαι τους απαρχαιωμένους ή τους εξωφρενικούς. (Μη βιαστείς να καταφύγεις στον εισαγγελέα, ανθρωπάκο! Αν είναι έντιμος άνθρωπος, το ίδιο κάνει κι εκείνος).

Θέλω τα παιδιά και οι νέοι να απολαμβάνουν το σωματικό έρωτα δίχως αναστολές.

Δεν θεωρώ ότι για να είναι κανείς θρήσκος, με την καλύτερη, αυθεντικότερη έννοια, πρέπει να καταστρέψει την ερωτική του ζωή και να μουμιοποιηθεί, στην ψυχή και το σώμα.

Γνωρίζω πως εκείνο που αποκαλείς «Θεός» υπάρχει πραγματικά, αλλά όχι με τη μορφή που φαντάζεσαι. Ο Θεός είναι η πρωταρχική κοσμική ενέργεια, ο έρωτας στο κορμί σου, η ακεραιότητα του χαρακτήρα σου και το αίσθημα της φύσης, μέσα σου και γύρω σου...

Δεν έχεις κανένα αισθητήριο για να διακρίνεις τον πραγματικά μεγάλο άνθρωπο. Ο χαρακτήρας του, τα βάσανά του, η λαχτάρα του, η οργή του κι ο αγώνας του για σένα σου είναι άγνωστα. Αγνοείς εντελώς πως υπάρχουν άντρες και γυναίκες που, από φύση τους, είναι ανίκανοι να σε καταπιέσουν και να σε εκμεταλλευτούν άντρες και γυναίκες που θέλουν να είσαι ελεύθερος, πραγματικά κι αληθινά ελεύθερος. Μα αντιπαθείς τούτους τους άντρες και τις γυναίκες, επειδή είναι έξω από τη φύση σου. Είναι απλοί και ειλικρινείς. Εκτιμούν την αλήθεια, όσο εκτιμάς εσύ την κομπίνα. Βλέπουν μέσα σου σαν να 'σαι διάφανος, αλλά δε σε περιφρονούν. Θλίβονται για την κατάντια του ανθρώπου. Μα διαισθάνεσαι πως βλέπουν μέσα σου και νιώθεις να απειλείσαι. Αναγνωρίζεις τη μεγαλοσύνη τους, ανθρωπάκο, μόνο όταν πολλά άλλα ανθρωπάκια σου πουν ότι είναι μεγάλοι. Φοβάσαι τους μεγάλους ανθρώπους, την επαφή τους με τη ζωή και την αγάπη τους γι' αυτή. Όμως ο μεγάλος άνθρωπος σε αγαπά, όπως θα αγαπούσε κάθε ζωντανό πλάσμα. Δεν θέλει να υποφέρει, όπως υποφέρεις χιλιάδες χρόνια τώρα. Δεν θέλει να λες ανοησίες, όπως λες εδώ και χιλιάδες χρόνια. Δεν θέλει να δουλεύεις σαν μουλάρι, επειδή αγαπά τη ζωή και θέλει να την απαλλάξει από τα βάσανα και τον εξευτελισμό.

Ωθείς τους πραγματικά μεγάλους ανθρώπους να σε περιφρονούν, να αποστρέφουν με θλίψη το κεφάλι στη θέα της μικρότητάς σου, να σε αποφεύγουν και, το χειρότερο, να σε λυπούνται... Χαρακτηρίζεις τον αληθινά μεγάλο άνθρωπο εγκληματία ή εν δυνάμει εγκληματία και τρελό, επειδή ο μεγάλος άνθρωπος, αντίθετα από σένα, δεν βάζει στόχο στη ζωή του τα πλούτη, την κοινωνική

αποκατάσταση της κόρης του μ' έναν καλό γάμο, την πολιτική καριέρα ή τους ακαδημαϊκούς τίτλους. Έτσι, επειδή είναι διαφορετικός από σένα, τον αποκαλείς «μεγαλοφυΐα» ή «παλαβιάρη». Εκείνος από την πλευρά του είναι πρόθυμος να παραδεχτεί πως δεν είναι μεγαλοφυΐα, μα ένα απλό, ζωντανό πλάσμα. Τον χαρακτηρίζεις ακοινώνητο, επειδή προτιμά να μένει μόνος με τις σκέψεις του, παρά να ακούει ανόητες φλυαρίες στις κοινωνικές εκδηλώσεις σου. Τον αποκαλείς τρελό επειδή ξοδεύει τα λεφτά του σε επιστημονικές έρευνες, αντί να τα επενδύει στο χρηματιστήριο, όπως εσύ. Έχεις το θράσος, ανθρωπάκο, στον αβυσσαλέο εκφυλισμό σου, να αποκαλείς έναν απλό, ειλικρινή άνθρωπο «ανώμαλο». Τον συγκρίνεις με τον εαυτό σου, τον μετράς με τα ευτελή σου κριτήρια και βρίσκεις πως δεν φτάνει τις απαιτήσεις της δικής σου ομαλότητας. Δεν μπορείς να δεις, ανθρωπάκο. Αρνείσαι να αναγνωρίσεις ότι εξωθείς αυτόν τον άνθρωπο, που σε αγαπά και θέλει να σε βοηθήσει, μακριά από κάθε μορφή κοινωνικής ζωής, επειδή την έχεις καταντήσει αφόρητη, είτε στο σαλόνι, είτε στην ταβέρνα...

Ο μεγάλος άνθρωπος σκέφτεται προσεκτικά, αλλά όταν αφοσιωθεί σε μια ιδέα, βλέπει πολύ μακριά. Κι εσύ, ανθρωπάκο, όταν η ιδέα του αποδεικνύεται σωστή κι αντέχει στο πέρασμα του χρόνου, εκεί που η δική σου είναι ρηχή κι εφήμερη, του φέρεσαι σαν να 'ναι απόβλητος. Εξωθώντας τον στο περιθώριο, σπέρνεις μέσα του τον τρομερό σπόρο της μοναξιάς. Όχι τον σπόρο που γεννά μεγάλες πράξεις, αλλά τον σπόρο του φόβου πως θα τον παρεξηγήσεις και θα τον προσβάλλεις. Γιατί είσαι «ο λαός», «η κοινή γνώμη», «η συνείδηση της κοινωνίας». Αναλογίστηκες ποτέ σου, ανθρωπάκο, τη γιγάντια ευθύνη που συνεπάγεται αυτή η ιδιότητα σου; Αναρωτήθηκες ποτέ -πες μου ειλικρινά!- κατά πόσο, από την άποψη της μακροπρόθεσμης κοινωνικής εξέλιξης, της φύσης, ή των μεγάλων επιτεύξεων της ανθρωπότητας, από τη σκοπιά του Ιησού, για παράδειγμα, ο τρόπος σκέψης σου είναι σωστός ή λάθος; Όχι, δεν αναρωτιέσαι ποτέ αν ο τρόπος σκέψης σου είναι σωστός ή λάθος. Αναρωτιέσαι μονάχα τι θα πει ο γείτονάς σου ή, αν πράττεις το σωστό, πόσα λεφτά θα σου κοστίσει. Αυτά είναι τα μόνα που αναρωτιέσαι, ανθρωπάκο -αυτά και τίποτ' άλλο!...

Προκειμένου να κερδίσει την εύνοιά σου, ανθρωπάκο, να κερδίσει την άχρηστη φιλία σου, ένας μεγάλος άνθρωπος πρέπει να προσαρμοστεί στον δικό σου τρόπο ζωής, να λέει εκείνο που θα 'θελες να ακούσεις, να στολιστεί τις αρετές σου. Μα τότε δεν θα ήταν μεγάλος, αληθινός κι απλός. Αν είχε τις δικές σου αρετές, τη γλώσσα και τη φιλία σου, δεν θα 'ταν μεγάλος άνθρωπος. Άλλωστε, το βλέπεις καθαρά ότι οι φίλοι σου, αυτοί που λένε ό,τι θες να ακούσεις, δεν υπήρξαν ποτέ

μεγάλοι άνθρωποι...

Γυρεύεις την ευτυχία δήθεν αλλά θεωρείς τη σιγουριά σημαντικότερη, ακόμα κι αν σου στοιχίζει τα μαλλιοκέφαλά σου ή σου καταστρέφει τη ζωή. Κι εφόσον δεν έμαθες ποτέ ν' αρπάζεις την ευτυχία, να την απολαμβάνεις και να την προστατεύεις, σου λείπει το σθένος της ακεραιότητας. Να σου πω, ανθρωπάκο, τι σόι άνθρωπος είσαι; Ακούς τις διαφημίσεις στο ραδιόφωνο, διαφημίσεις για καθαρικά, οδοντόπαστες, βερνίκι παπουτσιών, αποσμητικά και όλα τ' άλλα. Μα δεν έχεις συναίσθηση της αβυσσαλέας ηλιθιότητας, της αηδιαστικής κακογουστιάς στο τραγούδι της σειρήνας, που είναι επιμελώς μελετημένο να τραβάει την προσοχή σου...

Το σκεπτικό σου πάντα χάνει την ουσία. Μου θυμίζεις δεινό σκοπευτή που σκόπιμα χάνει το κέντρο του στόχου, από καπρίτσιο. Διαφωνείς; Θα σου το αποδείξω.

Αν η σκέψη σου επικεντρωνόταν στην ουσία, θα 'χες γίνει κύριος της ζωής σου από καιρό. Θα σου δώσω ένα παράδειγμα της σκέψης σου.

«Για όλα φταίνει οι Εβραίοι», λες.

«Τι είναι ο Εβραίος;», σε ρωτώ.

«Κάποιος που στις φλέβες του κυλάει εβραϊκό αίμα», απαντάς.

«Και πώς ξεχωρίζεις το εβραϊκό αίμα από το αίμα των άλλων;».

Η ερώτηση σου προκαλεί σύγχυση. Μπερδεύεσαι, κομπιάζεις. Ύστερα λες:

«Εννοούσα ότι ανήκει στην εβραϊκή φυλή».

«Τι είναι η φυλή;», σε ρωτώ.

«Η φυλή; Αυτό είναι προφανές. Όπως υπάρχει γερμανική φυλή, έτσι υπάρχει κι εβραϊκή».

«Και ποια είναι τα χαρακτηριστικά της εβραϊκής φυλής;».

«Ο Εβραίος έχει μαύρα μαλλιά, μακριά, γαμψή μύτη και διαπεραστικό βλέμμα. Οι Εβραίοι είναι άπληστοι και κεφαλαιοκράτες».

«Αν δεις ένα Γάλλο της Μεσογείου ή έναν Ιταλό δίπλα σ' έναν Εβραίο, θα τον ξεχωρίσεις;».

«Ε, όχι, για να είμαι ειλικρινής...».

«Τότε, λοιπόν, τι είναι ο Εβραίος; Το αίμα του δε διαφέρει από το αίμα των άλλων.

Η εμφάνιση του δεν διαφέρει από εκείνη ενός Γάλλου ή ενός Ιταλού. Και μια και το 'φερε η συζήτηση, έχεις δει Γερμανοεβραίους;».

«Μοιάζουν με τους Γερμανούς».

«Τι είναι ο Γερμανός;».

«Ο Γερμανός ανήκει στη βόρεια φυλή των Αρίων».

«Οι Ινδοί είναι Άριοι;».

«Ναι».

«Είναι βόρειοι;».

«Όχι».

«Είναι ξανθοί;».

«Όχι».

«Βλέπεις; Δεν ξέρεις καν τι είναι ο Εβραίος και τι ο Γερμανός».

«Μα, υπάρχουν Εβραίοι!».

«Ασφαλώς και υπάρχουν. Όπως υπάρχουν χριστιανοί και μωαμεθανοί».

«Σωστά! Να, αυτό εννοούσα, την εβραϊκή θρησκεία».

«Ήταν Ολλανδός ο Ρούσβελτ;».

«Όχι».

«Και γιατί ονομάζεις τον Εβραίο απόγονο του Δαβίδ κι όχι τον Ρούσβελτ Ολλανδό;».

«Με τον Εβραίο είναι διαφορετικό».

«Σε τι διαφέρει;».

«Δεν ξέρω»...

Όταν αποκαλείς κάποιον περιφρονητικά «Εβραίο», η αίσθηση της μηδαμινότητάς σου ξαλαφρώνει... Αποκαλείς Εβραίο όποιον σου εμπνέει είτε υπερβολικό, είτε ελάχιστο σεβασμό. Σαν να 'σαι αντιπρόσωπος κάποιας ανώτερης δύναμης επί της γης, ανέλαβες να αποφασίζεις ποιος είναι και ποιος δεν είναι Εβραίος. Αμφισβητώ το δικαίωμά σου να το κρίνεις αυτό, είτε είσαι τιποτένιος Άριος, είτε τιποτένιος Εβραίος. Μόνο εγώ έχω το δικαίωμα να πω τι είμαι. Είμαι βιολογικός και πολιτιστικός μιγάς κι είμαι περήφανος γι' αυτό. Τόσο στο σώμα όσο και στην ψυχή, είμαι παράγωγο όλων των τάξεων, των φυλών και των εθνών. Δεν υποκρίνομαι πως είμαι φυλετικά και κοινωνικά αμιγής όπως εσύ, ούτε σωβινιστής όπως εσύ, ασήμαντε φασίστα, όποια κι αν είναι η εθνικότητα σου, η φυλή και η τάξη σου. Άκουσα πως δεν δέχτηκες στην Παλαιστίνη κάποιον Εβραίο μηχανικό, επειδή ήταν απερίτμητος. Δεν έχω τίποτα κοινό με τους Εβραίους φασίστες, όπως και με τους υπόλοιπους φασίστες του πλανήτη. Δεν με συγκινεί η εβραϊκή γλώσσα, η εβραϊκή θρησκεία, ή η εβραϊκή κουλτούρα. Πιστεύω στον Θεό των Εβραίων όσο και στον Θεό των χριστιανών ή των Ινδών, μα ξέρω καλά πού βρήκες εσύ τον δικό σου. Δεν πιστεύω ότι οι Εβραίοι είναι «ο περιούσιος λαός». Πιστεύω πως κάποια μέρα οι Εβραίοι θα χαθούν ανάμεσα στα αμέτρητα ανθρώπινα πλάσματα του

πλανήτη κι αυτό θα 'ναι προς όφελος των ίδιων και των απογόνων τους. Δεν σ' αρέσει να το ακούς αυτό, Εβραΐε ανθρωπάκο. Κοπανάς συνέχεια την εβραϊκότητά σου επειδή περιφρονείς τον Εβραίο μέσα σου και γύρω σου. Ο φανατικότερος αντισημίτης είναι ο ίδιος ο Εβραίος. Κι αυτή είναι μια πανάρχαια αλήθεια. Μα δεν σε περιφρονώ, ούτε σε μισώ. Απλά δεν έχω τίποτα κοινό με σένα, όχι περισσότερα απ' όσα μ' έναν Κινέζο ή ένα ρακούν, δηλαδή την κοινή μας καταγωγή από την κοσμική ύλη. Αλήθεια, γιατί σταματάς στην Παλαιστίνη, Εβραΐε ανθρωπάκο; Γιατί δεν επιστρέφεις στο αρχέγονο πρωτόπλασμα; Κατά τη δική μου γνώμη η ζωή ξεκίνησε με την πλασματική συστολή κι όχι με τη ραβινική θεολογία.

Σου πήρε πολλά εκατομμύρια χρόνια να εξελιχθείς από μέδουσα σε δίποδο της ξηράς. Η σημερινή σου βιολογική παρέκκλιση έχει ηλικία μερικών χιλιάδων χρόνων, και θα σου πάρει εκατό, πεντακόσια ή πέντε χιλιάδες χρόνια για να ανακαλύψεις ξανά τη φύση μέσα σου, τη μέδουσα μέσα σου...

Διώκεις για ανήθικες τις «ανύπαντρες μητέρες», ανθρωπάκο. Διακρίνεις αυστηρά μεταξύ «νόμιμων» και «παράνομων» παιδιών. Αλήθεια τι αξιοθρήνητο πλάσμα που είσαι, και σ' έχουν και τρέχεις έτσι αμολητός σε τούτη την κοιλάδα των δακρύων! Δεν καταλαβαίνεις καν το νόημα των λέξεων της γλώσσας σου.

Λατρεύεις το παιδί-Χριστό. Μα το παιδί-Χριστός γεννήθηκε από μητέρα που δεν είχε ληξιαρχική πράξη γάμου. Εκείνο που λατρεύεις στο παιδί-Χριστό, φτωχέ ανθρωπάκο, που σε κατατρώχει η εμμονή του γάμου, είναι τη δική σου λαχτάρα για σεξουαλική ελευθερία! Εξύψωσες το «παράνομο» παιδί-Χριστό, τον έκανες υιό του Θεού, που δεν θεωρεί κανένα παιδί παράνομο. Αλλά κατόπιν, σκληρός και μικρόψυχος καθώς είσαι, άρχισες, στο πρόσωπο του Απόστολου Παύλου, να διώκεις τα παιδιά της αληθινής αγάπης και να βάζεις τα παιδιά του πραγματικού μίσους κάτω από την προστασία των θρησκευτικών σου νόμων. Είσαι σιχαμερός ανθρωπάκος.

Οι γέφυρες που διασχίζεις καθημερινά με το αυτοκίνητο σου είναι σύλληψη του μεγάλου Γαλιλαίου. Το 'ξερες, ανθρωπάκο όλων των χωρών, ότι ο μεγάλος Γαλιλαίος απέκτησε τρία παιδιά δίχως ληξιαρχική πράξη γάμου; Μα αυτό φυσικά δεν το διδάσκεις στα σχολεία. Σάμπως αυτός δεν ήταν ένας απ' τους λόγους που τον κυνήγησες;...

Θέλεις «ιδιοφυΐες» κι είσαι πρόθυμος να τις τιμήσεις. Αλλά θέλεις καλές ιδιοφυΐες, κόσμιες, σοβαρές και μετρημένες. Όχι από κείνη την ατίθαση ράτσα που γκρεμίζει

φραγμούς κι αντιτίθεται στο κατεστημένο. Εσύ θες μια ιδιοφυΐα συμμαζεμένη, πειθήνια και προσγειωμένη, που να μπορείς να επιδεικνύεις στις παρελάσεις σου, χωρίς τον κίνδυνο να σε φέρει σε δύσκολη θέση.

Ναι, έτσι είσαι, ανθρωπάκο. Καταβροχθίζεις με βουλιμία ό,τι σου προσφέρεται, αλλά εσύ ο ίδιος είσαι ανίκανος να δημιουργήσεις. Γι' αυτό βρίσκεσαι εκεί που βρίσκεσαι, γι' αυτό είσαι αυτό που είσαι. Γι' αυτό περνάς μια ολόκληρη ζωή κλεισμένος σε ένα ζοφερό γραφείο, χτυπώντας μονότονα τα πλήκτρα μιας αριθμομηχανής. Καμπουριάζεις σκυμμένος πάνω από ένα σχεδιαστήριο ή ασφυκτιάς, παγιδευμένος στον ζουρλομανδύα του γάμου και στην αίθουσα διδασκαλίας, παρ' όλο που αντιπαθείς τα παιδιά. Είσαι ανίκανος να αξιοποιήσεις οτιδήποτε. Ποτέ δεν θα κατεβάσεις μια πρωτότυπη ιδέα κι αυτό γιατί πάντα παίρνεις, δίχως να δίνεις το παραμικρό. Συνήθισες να απλώνεις το χέρι και να παίρνεις εκείνο που σου δίνει έτοιμο κάποιος άλλος... Είσαι ικανός μόνο να καταβροχθίζεις και να παίρνεις, είσαι ανίκανος να δημιουργείς και να δίνεις, επειδή η κύρια σωματική σου διάθεση υπαγορεύει αυτοπεριορισμό και προκλητική δυσπιστία· επειδή πανικοβάλλεσαι κάθε φορά που αναδύεται μέσα σου το αρχέγονο ένστικτο της αγάπης και της προσφοράς. Γι' αυτό και φοβάσαι να δώσεις. Ουσιαστικά, ο τρόπος που παίρνεις, αποκαλύπτει ότι πρέπει να παραγεμίζεις τον εαυτό σου με χρήμα, φαί, ευτυχία και γνώση, επειδή αισθάνεσαι κενός, πεινασμένος και δυστυχής, στερημένος τόσο από την αληθινή γνώση όσο και από τη λαχτάρα για γνώση. Να γιατί κάνεις τα αδύνατα δυνατά προκειμένου να αποφύγεις την αλήθεια, ανθρωπάκο. Η αλήθεια μπορεί να διεγείρει μέσα σου το αντανakλαστικό της αγάπης. Μπορεί, μάλιστα, να σου αποκαλύψει εκείνο που προσπαθώ, μάλλον αδέξια, να σου δώσω να καταλάβεις. Κι αυτό δεν το θέλεις, ανθρωπάκο. Το μόνο που θες είναι να είσαι καταναλωτής και πατριώτης...

Ωρύεσαι, όποτε σου υπενθυμίζει κάποιος την ψυχική δυσκοιλιότητα σου, ανθρωπάκο. Δεν θέλεις να ξέρεις, δεν θέλεις να ακούσεις. Θέλεις οπωσδήποτε να ζητωκραυγάζεις...

Είσαι, λες, υπέρ της «ανεξιθρησκείας». Αξιώνεις το δικαίωμα να ασκείς ελεύθερα τα θρησκευτικά σου καθήκοντα, όποια θρησκεία κι αν ασπάζεσαι. Καλά ως εδώ. Όμως, δεν σου φτάνει αυτό. Θέλεις να ασπάζονται και όλοι οι άλλοι τη δική σου θρησκεία. Η ανοχή σου αφορά μόνο τη δική σου θρησκεία, όχι τη θρησκεία των άλλων. Κι όταν κάποιος τύχει και λατρεύει τη φύση αντί για κάποιον προσωπικό θεό, όταν αγαπά τη φύση και προσπαθεί να την κατανοήσει, γίνεσαι έξω φρενών...

Σε ξέρω καλά, ανθρωπάκο!... Δολοφόνησες τον Σωκράτη και γι' αυτό είσαι ακόμα κολλημένος στη λάσπη. Μάλιστα! Δολοφόνησες τον Σωκράτη και ακόμα και σήμερα δεν το 'χεις συνειδητοποιήσει. Τον κατηγόρησες πως υπονομεύει την ηθική σου. Ακόμα την υπονομεύει, φτωχέ μου ανθρωπάκο. Δολοφόνησες το σώμα του, όχι το πνεύμα του. Εξακολουθείς να δολοφονείς στο όνομα του νόμου και της τάξης, αλλά με τρόπο μουλωχτό και άνανδρο. Όταν με κατηγορείς για ανηθικότητα, δεν τολμάς να με κοιτάξεις στα μάτια. Ξέρεις ποιος από τους δυο μας είναι ανήθικος, ακόλαστος και διεστραμμένος...

Είχες να διαλέξεις ανάμεσα στην απάνθρωπη Ιερά Εξέταση και την αλήθεια του Γαλιλαίου. Βασάνισες και γελοιοποίησες το μεγάλο Γαλιλαίο, αν και επωφελείσαι ακόμα από τις εφευρέσεις του μέχρι σήμερα, στον εικοστό αιώνα. Έδωσες νέα πνοή στις μεθόδους της Ιεράς Εξέτασης...

Πεθαίνεις σαν τις μύγες, ανθρωπάκο της Ινδίας, αλλά κηρύσσεις πόλεμο στους μουσουλμάνους για τις ιερές αγελάδες...

Νομίζεις πως ο σκοπός αγιάζει τα μέσα, ακόμα και τα πιο πρόστυχα. Κι εγώ σου λέω: Ο σκοπός είναι ίδιος με τα μέσα που χρησιμοποιείς για να τον φτάσεις. Κάθε σημερινό σου βήμα είναι η αυριανή ζωή σου. Οι υψηλοί στόχοι δεν επιτυγχάνονται με πρόστυχα μέσα. Το 'χεις αποδείξει ο ίδιος, σε κάθε κοινωνική σου εξέγερση. Η σκληρότητα κι η απανθρωπιά των μέσων σε κάνουν σκληρό κι απάνθρωπο και τον τελικό σκοπό ανέφικτο...

Η συλλογιστική σου, ανθρωπάκο, είναι κοντόφθαλμη. Το πλάνο δράσης σου αφορά το χρονικό διάστημα από το πρωινό μέχρι το γεύμα σου. Πρέπει να μάθεις να σκέφτεσαι μακροπρόθεσμα, αιώνες μπροστά και πίσω. Πρέπει να μάθεις να σκέφτεσαι τη ζωή ως ενότητα, υπολογίζοντας την εξέλιξη σου από το πρώτο αρχετυπικό κύτταρο μέχρι το ανθρώπινο ζώο που περπατά ορθό, αλλά εξακολουθεί να σκέφτεται μπερδεμένα. Επειδή δεν θυμάσαι αυτά που έγιναν πριν από δέκα ή είκοσι χρόνια, παπαγαλίζεις ακόμα τις ίδιες βλακείες που ξεστόμιζες πριν από δύο χιλιάδες χρόνια. Κι ακόμα χειρότερα, γραπώνεις με νύχια και με δόντια από ηλιθιότητες όπως «η φυλή», «η τάξη», «το έθνος» και η υποχρέωση να διαφυλάττεις μια θρησκεία, καταπιέζοντας τον έρωτα σου. Φοβάσαι να αναγνωρίσεις το βάθος της εξαθλίωσης σου. Σηκώνεις κατά καιρούς το κεφάλι σου από το βούρκο και φωνάζεις «Ζήτω!» Ο βάτραχος που κρώζει στο βάλτο, είναι πιο κοντά στη ζωή από σένα.

Αποσπάσματα από το βιβλίο «Άκου ανθρωπάκο», τού επιστήμονα Βίλχελμ Ράιχ (γράφτηκε ως απάντηση στους επικριτές τού έργου του).